

Inatsisartunut ilaasortaq
Laura Táunâjik
Siumut

Akissut: § 37 naapertorlugu apeqqut nr. 2017-170, peqqinnissaqarfimmik il.il. nakkutilliineq pillugu

12-07-2017
Suliap nr. 2017 - 14571
All. nr. 5741051

Aallaqqaataasumik qutsavigerusuppakkit Inatsisartut suleriaasianni § 37 naapertorlugu peqqinnissaqarfimmik il.il. nakkutilliineq pillugu apeqquteqaravit.

Postboks 1160
Oqa: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk

Email: pn@naanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

1. Peqqinnissaqarfik pillugu nakkutilliineq qanoq ingerlanneqartarpa?

Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup Peqqinnissaqarfimmi nakkutilliisarpoq.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup nakkutilliinera sulianik suliarisimasani nakkutilliinernut immikkoortiterneqarput.

Sulianik nakkutilliineq Peqqinnissaqarfiup napparsimmaviini nakorsiarfarfiinilu ingerlanneqartarpoq, tamatumani ukiumut suliffeqarfiit 2-3 pulaarneqartarput. Malittarisani aqqaneq-marlunnik suliaqartoqarsimavoq, napparsimasut isumannaatsuunissaat pingaartinneqarlutik, soorlu ukunani sammisani nakorsaatinik isumaginnineq, uppersaaneq sulisunillu ilisarititsineq. Nakkutilliinermut atatillugu malitassat eqqaaneqartut qanoq maleruartigineqarnersut nalilerneqartarpoq.

Suliarisimasani nakkutilliinermut tunngatillugu Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup piginnaatitaallutik peqqissaanermik suliallit aamma piginnaatitaanatik peqqissaqarfiup iluani ilinniagaqarsimasut ingerlataat nakkutilliiffigisarpai.

Nakkutilliinermik suliat Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmi aallartinneqartarput assersuutigalugu napparsimasunit, sulisunit, immikkoortortaqarfimmi/nunap immikkoortuani aqutsisunit assigisaannillu saaffiginninnerit tunuliaqutaralugit, kisianni aamma pissuteqarsinnaavoq suliaq tusagassiutini saqqummersinneqartut immaqaluunniit ilimagingisamik toqusoortoqartillugu nakkutilliisoqartarpoq. Inatsisit malillugit nalunaartussaataitanerik, assersuutigalugu toqusut allagartaannik, misissuinermi suliat arlallit Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmit aallartinneqartarput.

Nakkutilliinermi napparsimmavimmi atuuffiit, assersuutigalugu nakorsaatinik nalunaarsorneqartariaqartunik tunniusseriaaseq, aallunneqarsinnaapput, kisianni annerusumik peqqinnissaqarfimmi sulisup ataasiakkaap suleriaasianut tunnganerusarpoq. Inuttut atukkat, assersuutigalugu imigassamik atonerluineq aamma tarnikkut napparsimaneq sulinermut sunniuteqartarput, taamaattumik taakku nakkutilliinermi immikkoortuupput pingaarutillit.

2. Peqqinnissaqarfiup iluani sulisut ileqqorissaarnissamik

pissuserissaarnissamillu qanoq sulinissamut piumaffigineqartarpat?

Peqqinnissaqarfimmi piumasaqaataavoq tamatigut ileqqorissaarneq pissuserissaarnerlu malillugit sulisoqartassasoq. Ileqqorissaarneq pissuserissaarnerlu sulisumiit sulisumut allaanerusarmata aalajangerneqarpoq Peqqinnissaqarfimmi sulisut Peqqinnissaqarfiup

takorluugai tamatumalu ataani naleqartitat tunuliaqutaralugit ileqqorissaartarlutillu pissuserissaartassasut. Massakkorpiaq naleqartitat akuersissutigineqartut nutaanerpaat immikkoortortaqaarfinni tamani peqqissaavinnilu tamani assigisaannilu ulluinnarni maleruarneqalernissaat sulissutigineqarpoq. Sulisut ilaatinneqarnissaat qulakkeerniarlugu suliaq taanna aqutsisut aamma MED ataatsimiititaliat aqcutigalugit ingerlanneqarpoq.

Peqqinnissaqarfiup takorluugaa tassaavoq peqqinnissaqarfiup immikkoortuini tamani, inuit ataasiakkaat, aaqqissuussaaneq inuiaqatigiillu akornanni, atasinnaasumik ingerlanissaq.

3. Ullumikkut peqqinnissaqarfimmut tunngatillugu naammagittaalliutigineqartartut qanoq sulineq ingerlava? Sulisut angummappat?

Naammagittaalliutit marlunnut immikkoortinneqartarput – napparsimasut naammagittaalliutaat aamma sullinneqarneq pillugu naammagittaalliutit.

Napparsimasut naammagittaalliutaat tassaapput peqqinnissaqarfimmi sulianut tunngatillugu naammagittaalliutit, taakku Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmit aamma Danmarkimi Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartunit suliarineqartarput.

Napparsimasut naammagittaalliutaat tamarmik Peqqinnissaqarfiup Qullersaqarfianit tiguneqartut Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmut ingerlateqqinneqartarput.

Sullinneqarneq pillugu naammagittaalliutit pissusilersornermut, misiginneqataanermut il.il. tunngasut Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmit nakkutigineqarnatik Peqqinnissaqarfimmit nakkutigineqarput.

Napparsimasut naammagittaalliutaat:

Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup peqqinnissaqarfimmi sulisunit nakorsarneqarneq pillugu napparsimasut naammagittaalliutaat suliarisarpai. Naammagittaalliutinik suliaqarneq Danmarkimi Napparsimasut Isumannaatsuunissaannut Aqutsisoqarfik (Styrelsen for Patientsikkerhed), naammagittaalliutini aalajangiisnaatitaasoq, qanimut suleqatigalugu ingerlanneqartarpoq.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup sulianik qulaajaanissaq siunertaralugu misissuinissaq suliassaraa. Paatsooqatigiinnerit pillugit naammagittaalliutit aaqqinniarnaqartarput, immaqqa napparsimasup nakorsaasullu naammagittaalliutigineqartup attaveqatigiilersinnerisigut. Naammagittaalliutip annertussusaa apeqqutaatinnagu Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup tamakkiisumik sullissinissap naammassinissaa pisussaaffigaa.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup naammagittaalliutinik suliarinneriaasia:

Journalit suliamilu illuatungerit oqaaseqaataat pissarsiarineqareeraangata suliamik saqqummiussineq sukumiisoq suliarineqartarpoq, tamatumani Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup nunatsinni pissutsit atugassarititaasullu nassuiasallugit pingaartippaa, suliamut aalajangersimasumut sunniutillit, Napparsimasut Isumannaatsuunissaannut Aqutsisoqarfiup ilisimasinnaagunanngisattut naatsorsuutigineqartut. Tamatuma kingorna suliamik saqqummiussineq aamma Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup naliliinera aalajangiussassatullu inassuteqaataa Napparsimasut Isumannaatsuunissaannut Aqutsisoqarfimmut nassiunneqartarput, aqutsisoqarfillu naammagittaalliut Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartunut inaarutaaasumik aalajangiiffiqineqartussanngorlugu saqqummiutinnginnerani immikkut

paasisimasalinnit oqaaseqaatinik pissarsiniarsinnaavoq, illuatungeriinnik tusarniaasinnaavoq il.il.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik nunatsinni peqqinnissaqarfiup iluani pissutsinik immikkut ittunik immikkut paasisimasalittut aalajangiisartut aalajangiussassaatur siunnersuutaasumut oqaaseqaasiorsinnaavoq. Nunatsinni Nakorsaaneqarfik aamma nammineq Napparsimasut Isumannaatsuunissaannut Aqutsisoqarfimmut sulianik tunniussisinnaavoq. Ukiut qulit miss. kingullerni ukiumut naammagittaalliutit 50-60-iniit 80-90-inut amerleriarsimapput.

Sullinneqarneq pillugu naammagittaalliutit:

Sullinneqarneq pillugu naammagittaalliutit tassaavoq Peqqinnissaqarfiup suleriesia pillugu naammagittaalliutit. Assersuutigalugu peqqinnissaqarfimmi sulisup pissusilersornera, attaveqaqateqariaasia imaluunniit utaqqineq pillugu naammagittaalliutaasinnaavoq.

Sullinneqarneq pillugu naammagittaalliutit Peqqissutsimut Pitsaaliuinerimullu Aqutsisoqarfimmi inatsisilerituumit suliarineqartarput. Sullissineq pillugu naammagittaalliutinik suliaqarnermut tunngavioq Peqqinnissaqarfiup kiffartuussineranut il.il. naammagittaalliutit pillugit kaajallaasitaq nr. 13, 19. decemeber 2002-meersumi takuneqarsinnaavoq.

Peqqissutsimut Pitsaaliuinerimullu Aqutsisoqarfik naammagittaalliutit tiguneranit ullut qulit qaangiutsinnagit naammagittaalliutit pillugu isummertarpoq. Tamatuma kingorna suliami immikkoortartaqarfiit imaluunniit peqqinnissaqarfimmi sulisut akuliusimasut oqaaseqaasioqquneqartarput. Inatsisilerituup aalajangiussaq suliarisarpaa, taannalu nakorsaanerit qullersaannit akuerineqartarpoq naammagittaalliutillu tiguneranit kingusinnerpaamik qaammatit sisamat qaangiutsinnagit naammagittaalliuteqartumut nassiuunneqartarluni.

Peqqissutsimut Pitsaaliuinerimullu Aqutsisoqarfik sullinneqarneq pillugu naammagittaalliutinut tunngatillugu naammagittaalliuummi oqaatsit atorineqartat atorlugit attaveqaqateqartarpoq. Tassa naammagittaalliutit kalaallisuujuuppat naammagittaalliortup isummerneq aalajangiussarlu kalaallisut pissavai.

Tamatuma saniatigut Peqqissutsimut Pitsaaliuinerimullu Aqutsisoqarfiup aalajangiussaa innuttaasup Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmut suliareqqitassanngortissinnaavaa.

4. Naalakkersuisut peqqinnissaqarfiup iluani sullissinnermi qanoq pitsanngorsaanissamik takorluugaqarpat?

Peqqinnissaqarfimmi nakorsartinneq ineriartortuarpoq. Ilisimasat misissuinerillu nutaat tunngavigalugit nakorsariaatsit nutaat ineriartortinneqartarput. Tamanna pitsaanerumik nakorsartinnissamut aqqinnissamullu periarfissiinerata saniatigut missingersuutit sulisullu tatineqalersinnaapput. Peqqinnissaqarfiup sullissineq nakorsartinnermillu neqeroorutit pitsanngorsarniartuarpai. Tamanna piukkunnartunik peqqinnissaqarfimmi sulisussarsiornikkut piginnaasanillu ineriartortitsinikkut kiisalu sullinneqarneq pillugu naammagittaalliornissamik periarfissat pillugit napparsimasoq ilitsersorneratigut pisarpoq.

Peqqinnissaqarfiup nakorsartinnermik neqeroorutini makkunani pitsaassutsimik assigiissarinerit qanittukkut pitsanngorsassavai:

- Qarasaasiakkut nakorsartitsinikkut suliniutit nutaat, tamatumani

qulakkeerneqassapput utaqqisarnerup sivikillisinneqarnissaa, nakorsiarnissamut periarfissat assigiit kiisalu amit nakorsaannit qaratsallu nakorsaannit nakorsartinneq napparsimasullu isimikkut nappaatit pitsaanerusementik malittareqqinneqarnissaat.

- Qaratsamikkut aanaartoorsimasut milittoorsimasullu misissorneqarnerisa piginnaangorsaqqinneqarnissaasalu pilersaarusiornerisa pitsaangorsarneqarnerat.
- Inalussamikkut navianartunik nappaatillit siusinnerusukkut isumannaannerusedumillu nappaataasa suussusersineqartarnerat.
- Napparsimasut qanigisaasullu pitsaanerusedumik paasissutissinneqartarnerat.

Ataatsimut isigalugu innuttaasut amerlanerusedut nappaataat siusinnerusukkut suussusersineqartarlutillu nakorsarneqartarput.

Siunissaq ungasinnerusedoq eqqarsaatigalugu peqqinnissaqarfimmi nappaatit pinaveersaartinnissaat pillugu suliat annertuumik aallunneqalissapput.

5. Peqqinnissaqarfiup naammagineqannginnera peqquttaalluni qassit nunarput qimallugu nuuttariaqarsimasut misissorneqarsimappat?

Nunani amerlasuuni, nunanilu immikkoortui sumiiffillu namminersorlutik oqartussaqaarfiusut kissaatigisamittut sullissinissap pitsaassusaanut tunngatillugu malikkusutatik eqquutitikkuminaatsippaat. Ataatsimut isigalugu noorartut, aamma peqqinnissaqarfimmi sulisut, amerliartorput. Taamaattumik nunatsinni kisiitta taamatut ajornartorsiuteqanngilagut.

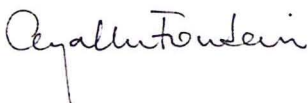
Ilisimasavut naapertorlugit nunatsinni peqqinnissaqarfimmik naammagisimaarinninnginnertik pissutigalugu qassit nuuttarnerisut misissorneqarsimanngilaq.

Nakorsaariaatsit amerlasuut nunatsinni neqeroorutigineqarneq ajorput, aamma nunatsinni neqeroorutiginnissaat periarfissanngorsinnaanngilaq. Taamaattumik ilimanarsinnaavoq innuttaasut immikkuullarissunik nakorsarneqartariaqartunik nappaatillit nunamut nappaatiminnik nakorsaasinnaasumut nuuttassasut.

6. Nunarput qimallugu nuuttartut ikinnerulersinniarlugit qanoq aaqqissuussisoqaqqinnissaanik Naalackersuisut tungaanit eqqarsaatersuuteqartoqarpa?

Peqqissutsimut Naalackersuisup imm. 4-mi eqqaaneqartutut aningaasatigut sinaakkusiussat iluanni sapinngisamik pitsaanerpaamik innuttaasunik misissuisoqartarnissaa, nakorsartittoqarsinnaanissaa nappaatinillu pinaveersaartitsisoqartarnissaa pingaartippaa.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Agathe Fontain